

גידול פסיפלורה בנגב המערבי

יצחק צפורי – מו"פ דרום

פרופ' אלון סמך – הפקולטה לחקלאות

ד"ר רון פורת – המחלקה לטיפול בתוצרת
חקלאית לאחר הקטיף, מכון וולקני

קצת היסטוריה.....

נסיונות ראשוניים לגידול פסיפלורה – תחילת שנות השמונים של המאה הקודמת.

1992-1998 – תצפיות בגידול זריעים בחוות הבשור.

1996 – בירור הזן (PD) Passion Dream מתוך אוכלוסייה גדולה של זריעים שמקורם בהוואי.

2002 – שתילת חלקת PD ראשונה בחוות הבשור.

2002-2006 – איפיון הצמיחה, הפריחה והחנטה, ניסויים בהאבקה ידנית, במוסטי צימוח,

ניסוי השקיה בזן PD.

2007-2012 – בחינת טיפוסים שונים מתוכנית הטיפוח של אלון סמך.

2019-2025 – ניסויים עם זנים נבחרים מתוכנית הטיפוח של אלון סמך.

מה אנחנו יודעים לומר היום על גידול פסיפלורה בארץ בכלל ובנגב המערבי בפרט?

✓ בישראל יש כיום כ – 2000 דונם פסיפלורה (הערכה).

✓ הזן PD הוא הזן העיקרי. בחלק מהשטחים גדלים הזנים החדשים של פרופ' אלון סמך.

✓ בנגב המערבי יש כיום כ – 500 דונם פסיפלורה, כולם מהזן PD.

✓ בשנים 2020 – 2025 נעשו במו"פ דרום ניסויים של השוואת הזן PD עם זני הפקולטה

לחקלאות.

✓ ככלל, פסיפלורה הינו גידול קל יחסית, הדורש מערכת הדליה פשוטה אך חזקה.

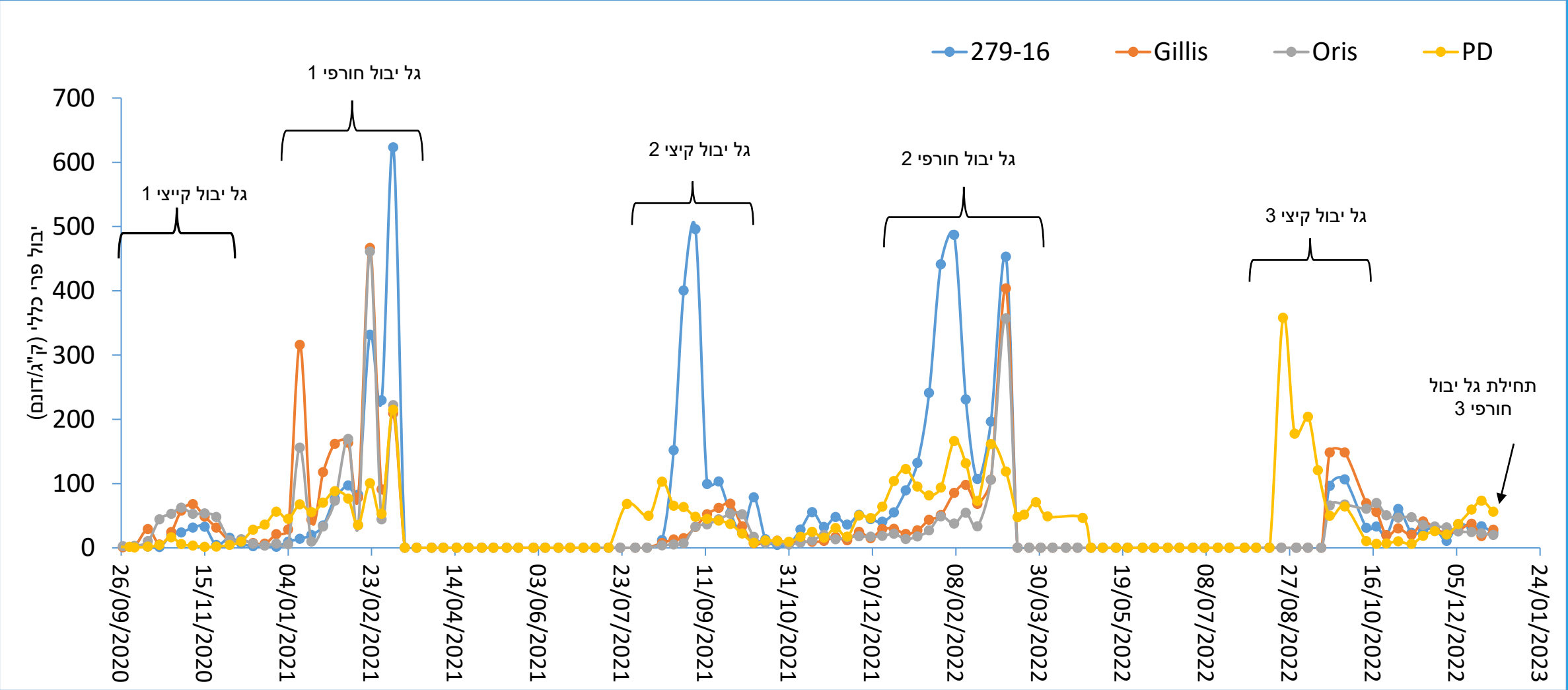
✓ הריבוי הוא מייחורים ואין בעיה לקבל שתילים איכותיים.

✓ לגידול שני גלי יבול בשנה: גל קיצי וגל חורפי.

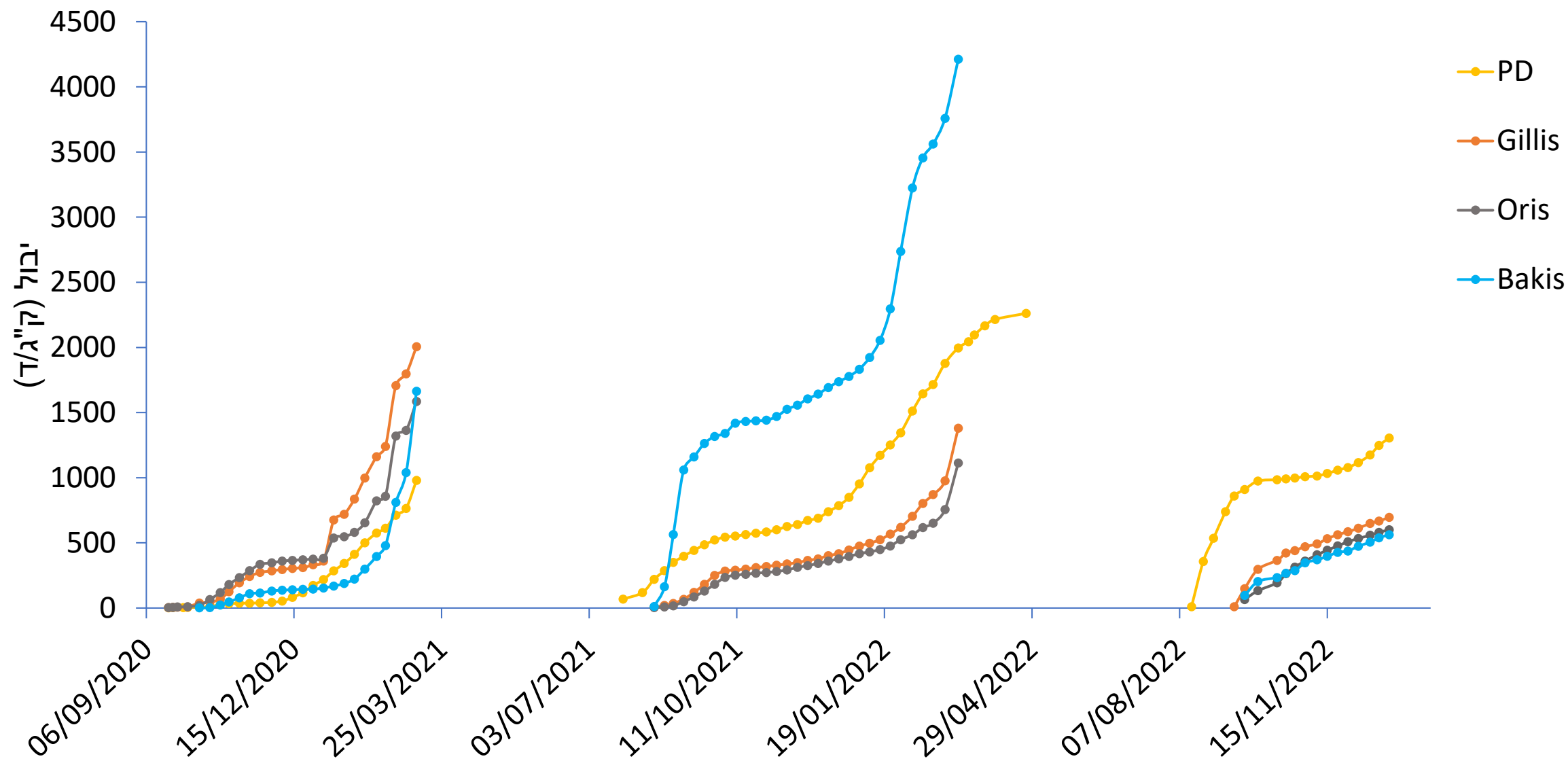
✓ ניתן לקבל יבול ראשון כבר כ-6 חודשים מהשתילה.

✓ הגידול לא סובל ממחלות ומזיקים רבים.

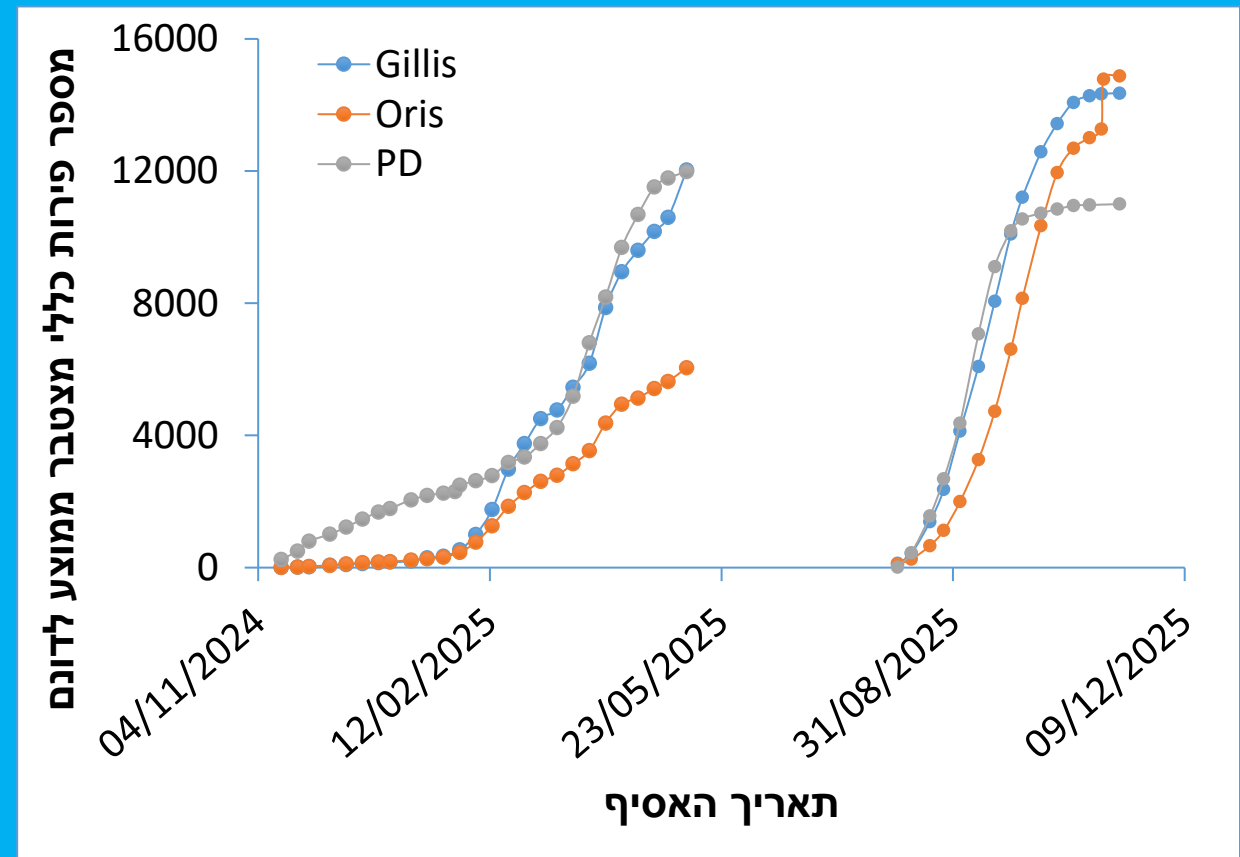
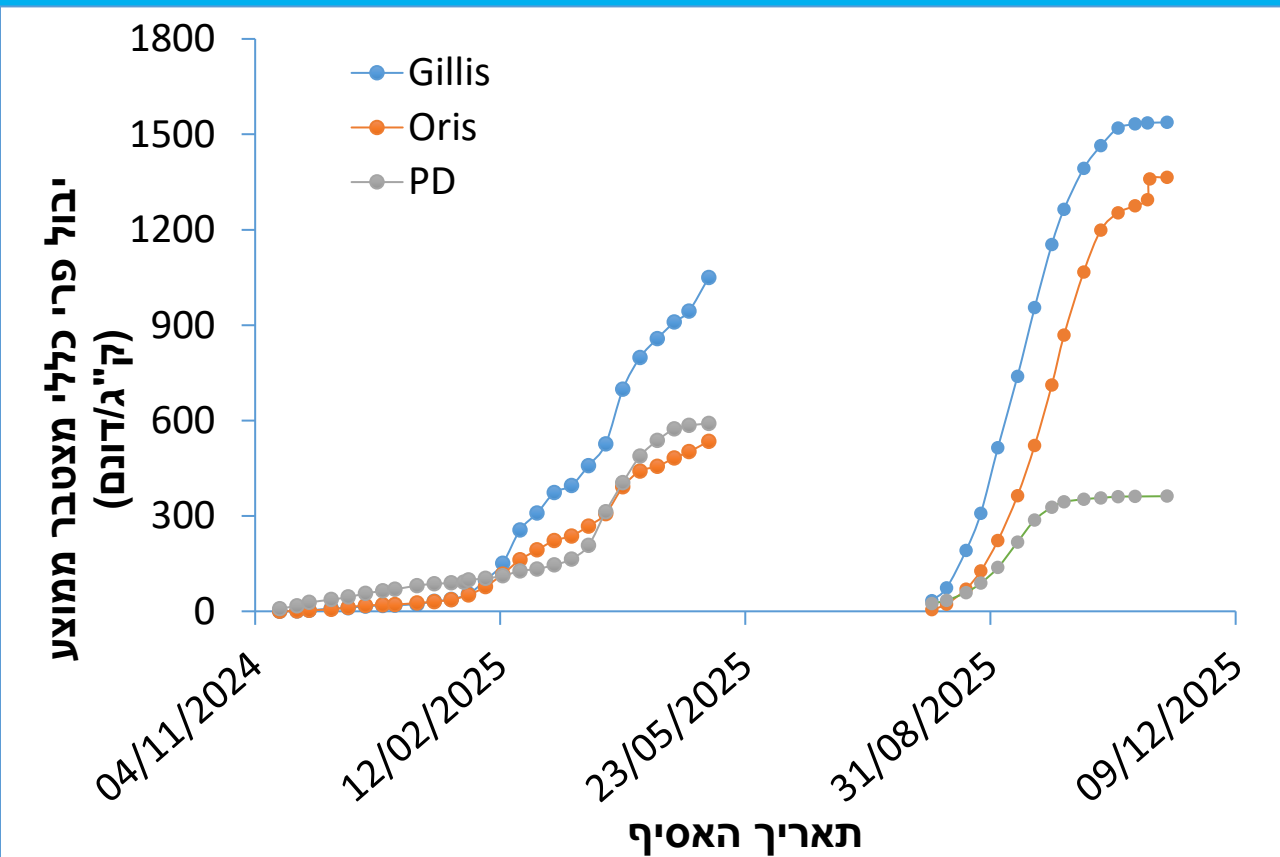
יבולי 2020-2022 של 3 זנים מתוכנית הטיפוח של אלון סמך בהשוואה לזן PD

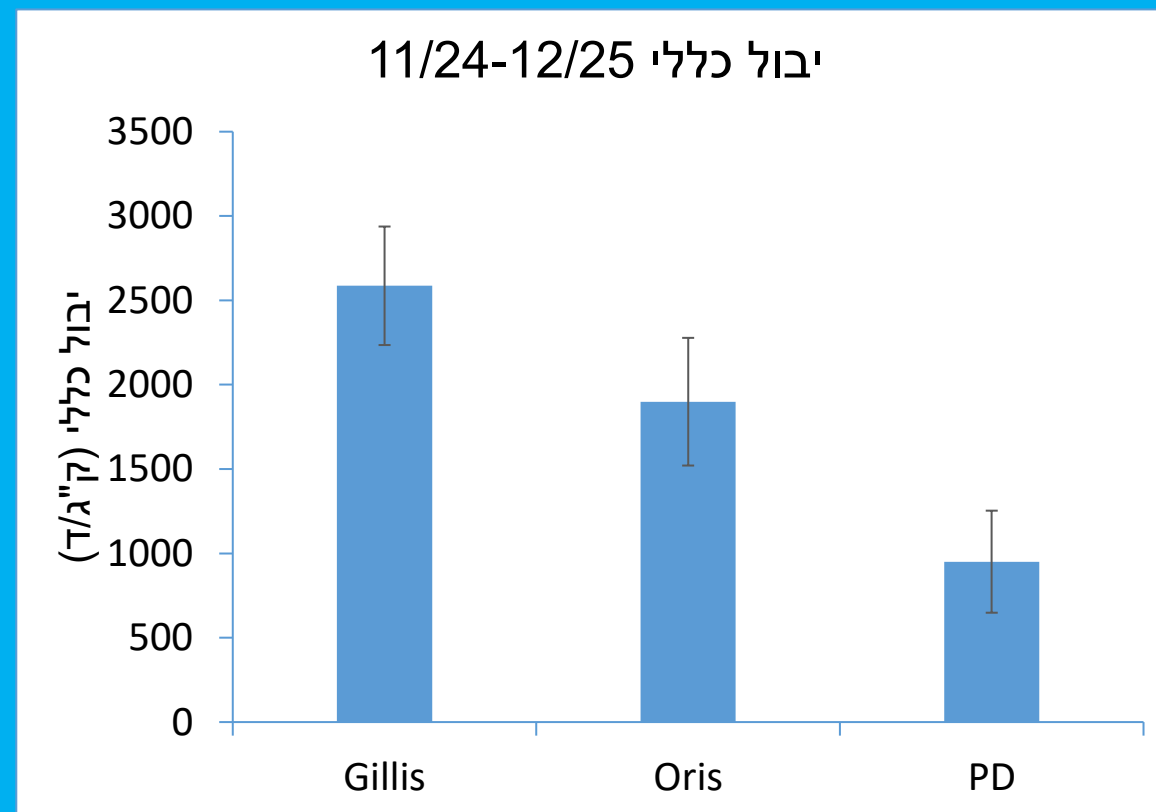
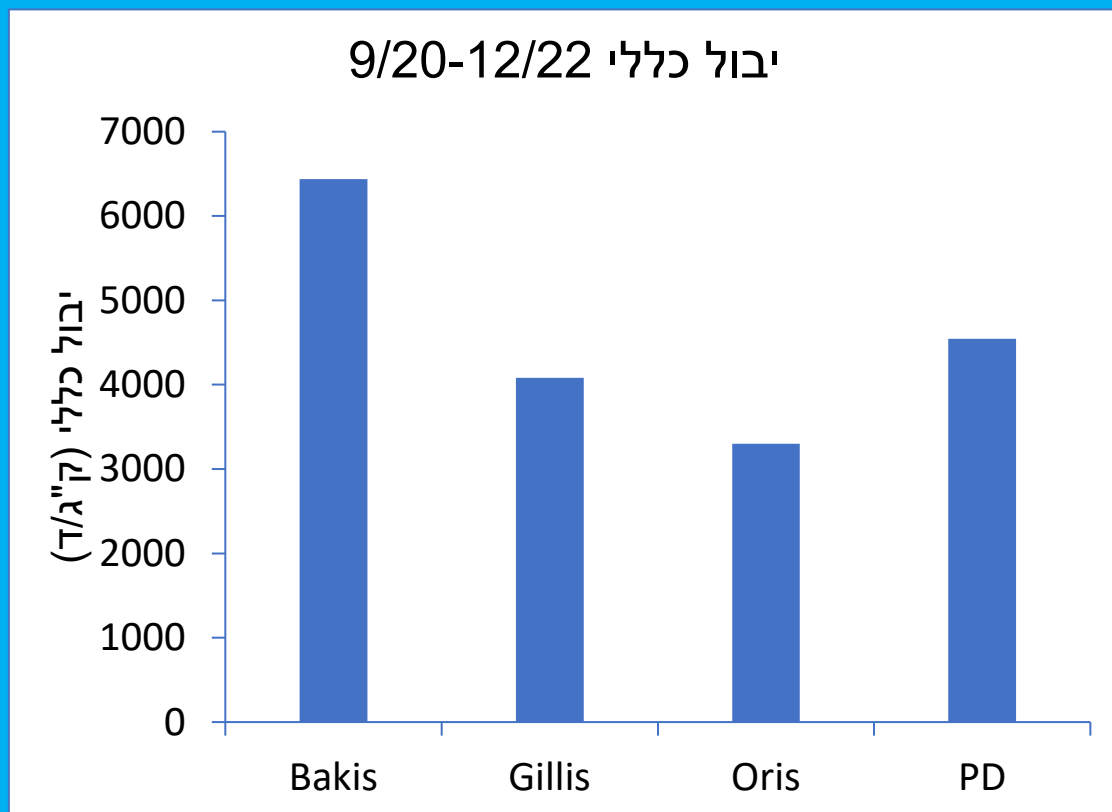
יבול מצטבר כללי 9/20-12/22

יבול מצטבר כללי 11/24-12/25

יבולים כלליים

זנים

צילום: ד"ר רון פורת

PD

BAKIS

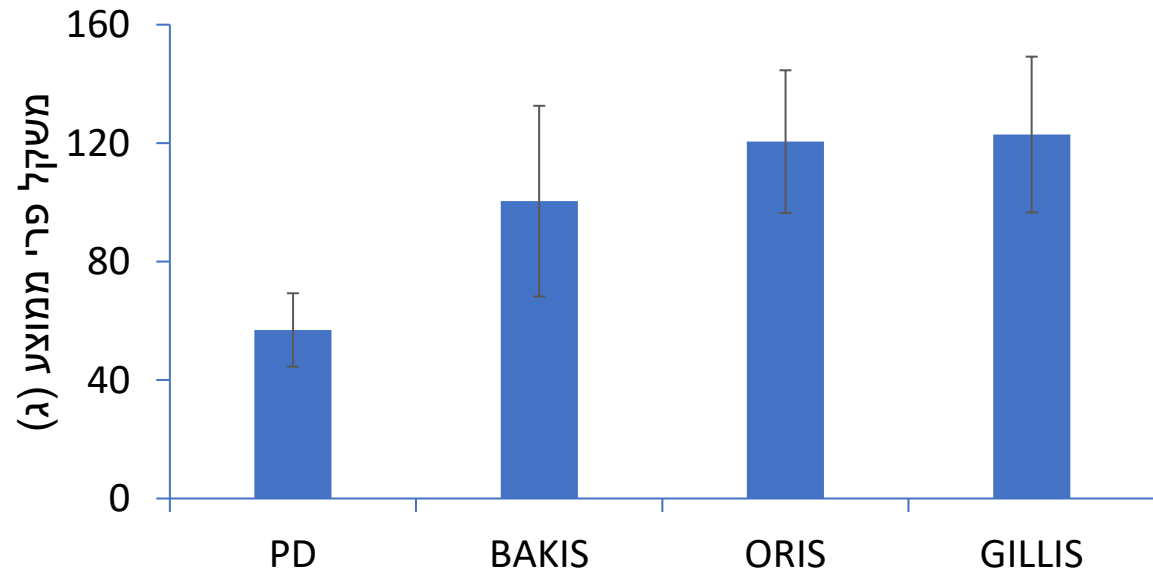

ORIS

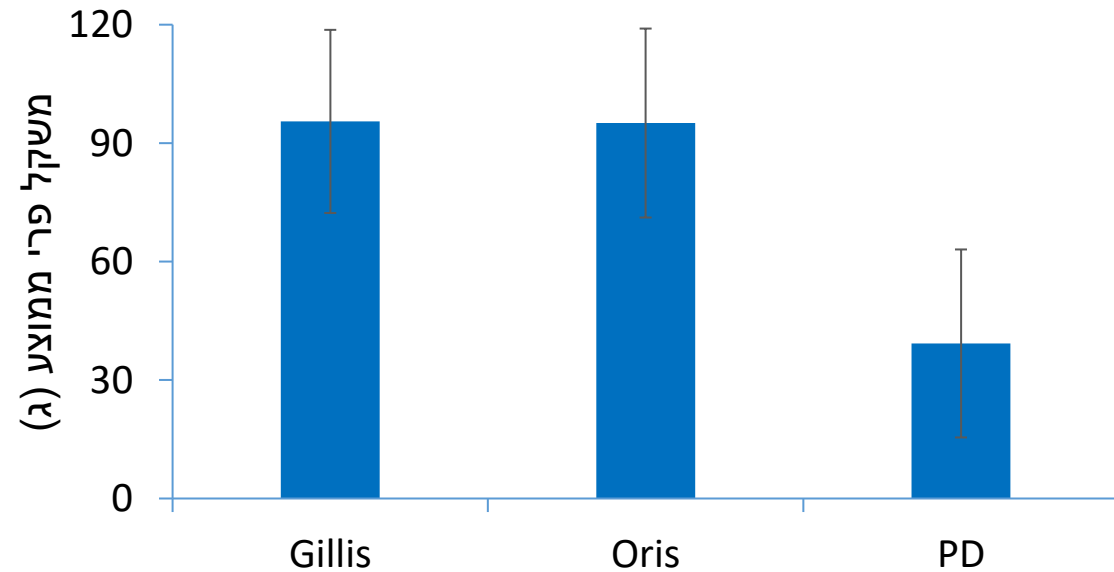

GILLIS

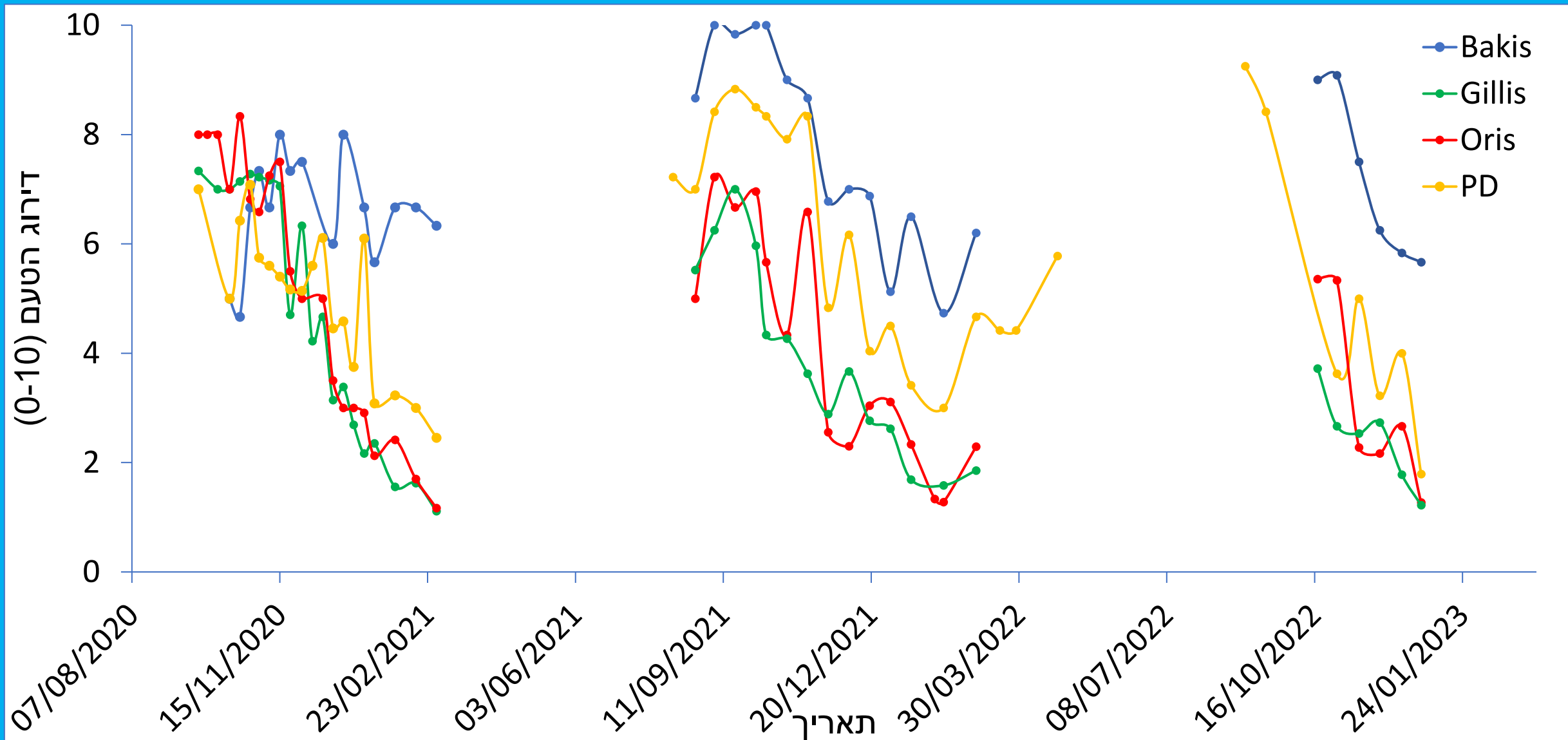
2020-2022

2024-2025

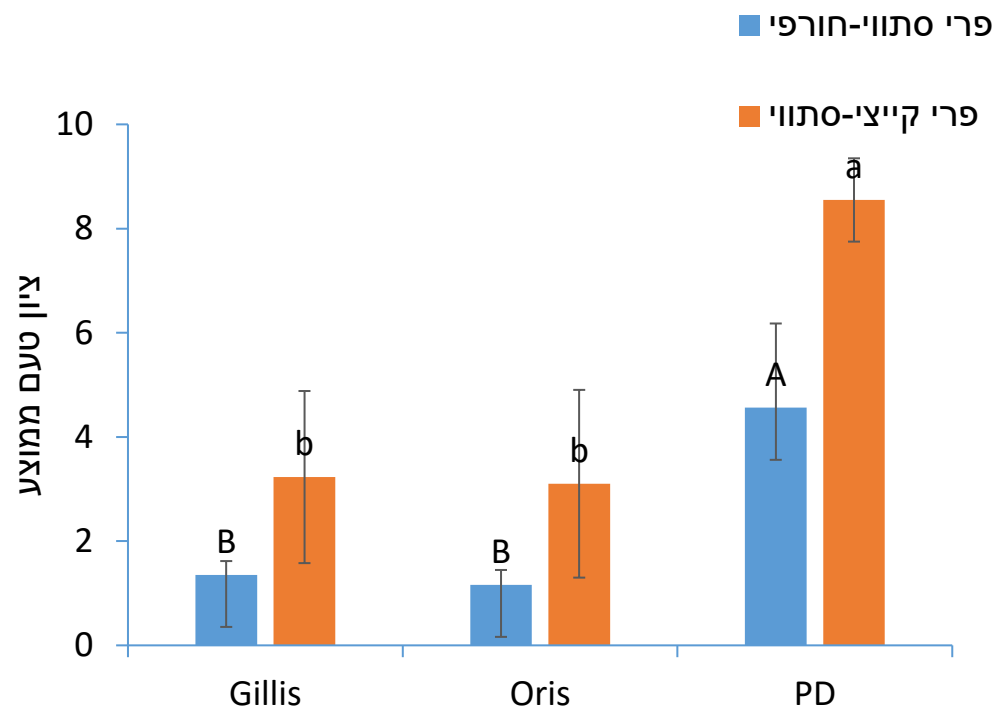

השינויים באיכות הטעם של הפרי לאורך זמן בזנים השונים

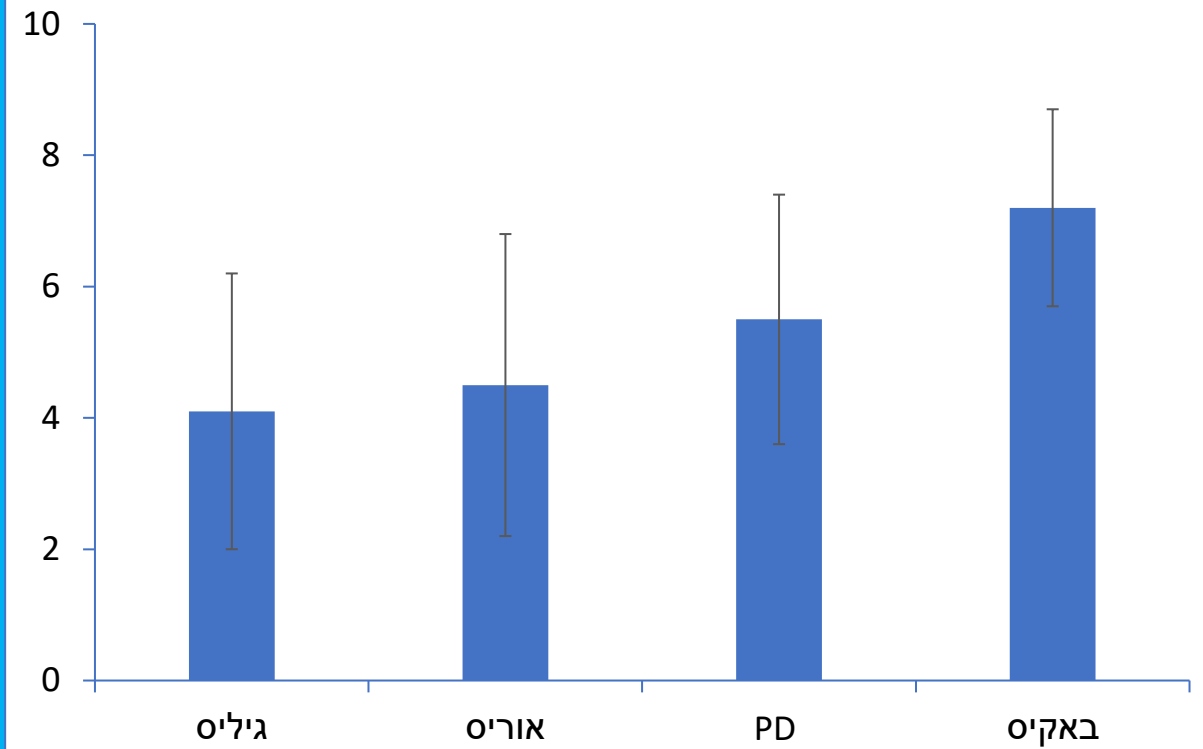

איכות הטעם הממוצעת של הזנים השונים

2024-25

2020-22

השקיה ודישון

✓ אין בישראל פרוטוקול השקיה ודישון מבוסס מחקר.

✓ ניתן למצוא מידע ממקומות אחרים בעולם, בד"כ לא רלבנטי אלינו.

✓ בעולם קיימות טבלאות המתייחסות לריכוזי מינרלים בעלים – מבוססות על זנים אחרים.

Cl (%)	Na (ppm)	B (ppm)	Cu (ppm)	Zn (ppm)	Mn (ppm)	Fe (ppm)	Mg (%)	Ca (%)	K (%)	P (%)	N (%)
<2	<800	40-60	5-20	50-80	100-500	100-200	0.3-0.4	1.75-2.75	2.0-3.0	0.15-0.25	4.25-5.25

From: Menzel, C. (1993). J. of Hort. Sci.

בשנים 2004-2005 התבצע ניסוי השקיה בפסיפלורה בחוות הבשור. הקטנת מנת המים פגעה

בצימוח הווגטטיבי של הצמחים אולם לא השפיעה על יבול הפרי או על גודלו.

מחלות ומזיקים עיקריים

✓ אקרית אדומה שטוחה – נדרש מעקב רציף לאתר הופעה ולטפל בקוטלי אקריות. הזנחה עלולה לחסל שטח תוך זמן קצר.

✓ נמטודות – פסיפלורה רגישה לנמטודות. לזן PD יש מידה מסויימת של סבילות. יחד עם זאת, תוחלת החיים של שטח פסיפלורה היא 2-5 שנים בלבד.

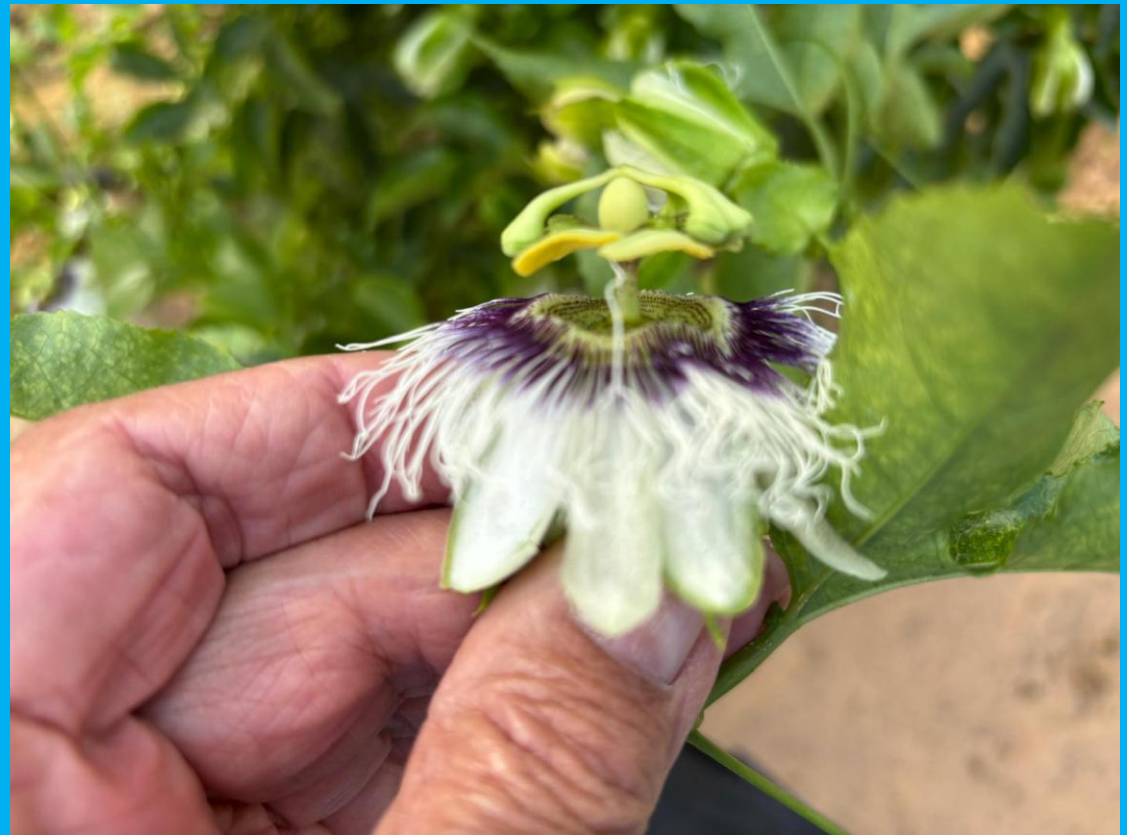
✓ זבוב הפירות הים תיכוני – עקיצת הזבוב מכערת את הפרי חיצונית אולם אין בקיעה של רימות. ניתן לפזר מלכודות ללכידה המונית של הזבוב.

האבקה וחנטה

08:30

14:00

משך חיי הפרח – 1 יום

האבקה וחנטה

✓ אבקת פרחי הפסיפלורה דביקה, ונדרשת העברה פיזית (חרקים) של אבקה מהאבקנים לצלקות של עמודי העלי כדי לבצע האבקה.

✓ בזן PD, האבקה ידנית משפרת שיעור חנטה וגודל פרי.

✓ בזנים גיליס, אוריס ובאקיס יש חנטה ספונטנית טובה, כנראה בגלל הבדלים במבנה הפרח בהשוואה לזן PD.

✓ לחץ אוכלוסייה גבוה של דבורים עלול להיות בעייתי.

✓ הפרי מגיע לגודלו הסופי כ-3 שבועות לאחר ההפריה.

✓ מחנטה לפרי בשל: 2-3 חודשים בפריחה אביבית, 3-4 חודשים בפריחה סתוית.

✓ ככל שמספר הפירות על השיח גדול יותר, מתקבלים פירות קטנים יותר.

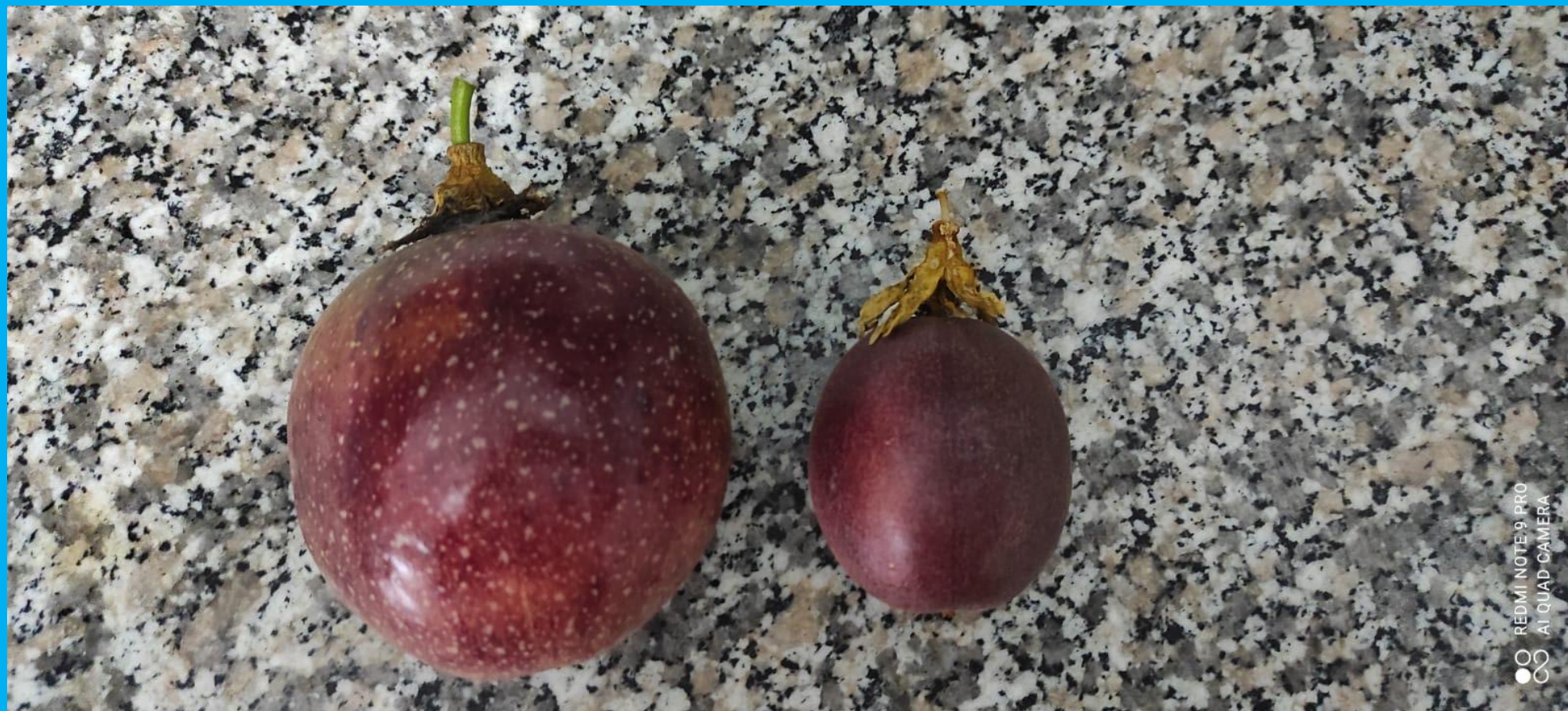
קטיף (אסיף), מיון ואריזה

צילום: דניאל דובדבני

- ✓ כאשר הפרי מגיע להבשלה מלאה – הוא נושר מהשיח.
- ✓ ההמלצה היא לאסוף פרי שנשר ולא לקטוף פרי שלא נשר.
- ✓ בפועל, עושים גם וגם.
- ✓ הפרי נושר עם עוקץ שיש לקנב אותו. בקטיף, קוטפים ללא עוקץ.
- ✓ בקיץ תדירות האסיף/קטיף גבוהה, 2-3 פעמים בשבוע. בחורף, בד"כ פעם בשבוע.
- ✓ בהשהיית פרי מעבר למספר ימים, הפרי מתקמט ופחות אטרקטיבי חזותית.
- ✓ הפרי נשטף וממוין לגדלים. פרי גדול יותר מקבל מחיר גבוה יותר.
- ✓ האריזה היא במגשיות קבב עטופות בניילון נצמד.

השוואה חזותית – הזן גיליס מול הזן PD

גיליס/אוריס

279/16 - באקיס

מדד	PD	גיליס	אוריס	באקיס
התפתחות ווגטטיבית	נמרצת	נמרצת	נמרצת	נמרצת
חנטה	דבורים או ידנית	ספונטנית	ספונטנית	ספונטנית
יבול	בינוני	גבוה	גבוה	גבוה מאד
גודל פרי	בינוני-קטן	גדול מאד	גדול מאד	בינוני-גדול
צבע הפרי	סגול (חורף) סגול בהיר-ורוד (קיץ)	סגול בוהק	סגול בוהק	מנומר
איכות הטעם של הפרי	סבירה (חורף) טובה מאד (קיץ)	גרועה (חורף) טובה (קיץ)	גרועה (חורף) טובה (קיץ)	טובה (חורף) טובה מאד (קיץ)
התאוששות מהחורף	מהירה, עדיין ניתן לקבל 2 גלי פרי.	איטית מאד, בד"כ על חשבון גל הפרי הקייצי	איטית מאד, בד"כ על חשבון גל הפרי הקייצי	מהירה, עדיין ניתן לקבל 2 גלי פרי.

הבעת תודה

- לאולגה לנה, זויה וניטיסמה, טכנאיות של המו"פ, שעסקו בשקילות, מיון פירות ובדיקת אחוז החומצה בפרי.
- ליוסי מלאכי ממשלת שורשים על הנכונות להיכנס לתחום לא ידוע ולהתמודד עם הקשיים שליוו את הכנת השתילים המורכבים.

תודה רבה